

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-10>

УДК 339.922:004.7:330.341.1(4-672ЄС)

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАСЕЛЕННЯМ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES BY THE POPULATION AS THE BASIS FOR THE DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN THE EUROPEAN UNION

Іванцов Сергій Вікторович

кандидат технічних наук,
доцент кафедри транспортних технологій та міжнародної логістики,
Університет митної справи та фінансів
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8715-0778>

Ivantsov Serhii

University of Customs and Finance

Обґрунтовано важливість використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) населенням як основи розвитку цифрової економіки (ЦЕ). Акцентовано увагу на стратегії і діяльності ЄС щодо цифрової трансформації; враховано особливості європейського підходу до розвитку ЦЕ та особливу увагу до соціального аспекту. Визначено тенденції розширення використання ІКТ населенням на рівні ЄС, зокрема: збільшення рівня використання Інтернету; зростання масштабів електронної комерції, економіки спільного використання та ін. Розглянуто розвиток електронного урядування і цифровізацію публічного сектору. Показано зростання активності фізичних осіб у цій сфері на рівні ЄС. Звертається увага на підтримку цифрової трансформації публічного сектору з боку ЄС, досягнення ним поставлених цілей, а також на розрив між «старими» і «новими» країнами-членами у сфері електронного урядування.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, Європейський Союз, цифрова економіка, Інтернет, електронна комерція, електронне урядування, цифровий розрив.

The importance of the use of information and communication technologies (ICT) by the population as a fundamental element of digital economy development is substantiated. Attention is focused on the EU strategy and the expansion of activities regarding digital transformation. This is of particular importance for Ukraine in the context of building its own digital economy and accelerating European integration. The specifics of the European approach to digital economy development are explained, emphasizing the social aspect, the creation of opportunities and benefits of digitalization primarily for citizens, and the provision of inclusion and equal access. Based on statistical analysis, the key trends in the expansion of ICT use by the population at the EU level are identified, namely: an increase in the level of Internet use and its transformation into a basis for economic interactions; the growing scale of e-commerce and the sharing economy; and an increase in the recycling rate of ICT devices. It is noted that the EU addresses the challenges of expanding ICT use by stimulating national actions, striving to ensure digital convergence between them. Special attention is paid to the development of e-government and the digitalization of the public sector at the EU level. The growth of individuals' activity in the field of e-government within the EU is demonstrated. Attention is drawn to the EU's support for the digital transformation of the public sector, the gradual achievement of set strategic targets in e-government development, and the persistence of a significant digital divide in this area between "old" and "new" member states. New social effects emerging within the EU in the context of digital transformation as international phenomena are highlighted, specifically: digital socialization, digital solidarity, and digital participation. It is emphasized that the use of ICT by the population and digitalization in various spheres contribute to the deepening of European integration, allowing for the expansion of European integration concepts (neofunctionalism, dirigisme, institutionalism).

Keywords: information and communication technologies, European Union, digital economy, Internet, e-commerce, e-government, digital divide.

Постановка проблеми. Розвиток ЦЕ є одним із центральних пріоритетів стратегії розвитку ЄС «Європейський зелений курс», де цифровізація виступає критично важливим інструментом досягнення стратегічної мети – кліматичної нейтральності. У цьому контексті в ЄС прийнято план «Цифровий компас 2030» та реалізується політика Цифрового десятиліття. ЄС розглядає цифрові навички як фундаментальне право кожного громадянина в сучасному світі, тому прагне забезпечити ними все населення. Наявність базових цифрових навичок у громадян є головною передумовою цифрової трансформації бізнесу й урядування на всіх рівнях, а також ефективного використання цифрової інфраструктури. Це становить основу розвитку ЦЕ на рівні Співтовариства. Зазначене зумовлює науково-практичне завдання щодо аналізу використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) населенням ЄС, визначення відповідних тенденцій, особливостей і проблем – що має особливе значення для України в контексті розбудови власної ЦЕ та прискорення євроінтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки стабільно зростає увага до стратегії і досвіду цифрових трансформацій ЄС, що стає міждисциплінарним напрямом досліджень (D. Troitiño [1], T. Kerikmäe [1], O. Namulák [1] та ін.). Цифровізація як один із найпотужніших чинників економічного зростання в ЄС досліджується у роботах D. Revenko [2], Y. Romanenkov [2], T. Polozova [2], V. Lebedchenko [2], K. Molchanova [2], A. Magoutas [3], M. Chaideftou [3], D. Skandali [3], P. Chountalas [3] та ін. Сектор ІКТ відіграє велику роль в економічному розвитку країн ЄС, особливо Східної Європи (M. Dubyna [4], N. Kholiavko [4], A. Zhavoronok [4], Yu. Safonov [4], D. Krylov [4], Yu. Tochylyna [4] та ін.). Як зазначалося, у стратегії ЄС розвиток ЦЕ розглядається як одна з основ сталого розвитку (A. Vărzaru [5] та ін.). У праці (J. Stankovic, I. Marjanovic, S. Drezgic, Z. Popovic) [6] на основі комплексного оцінювання та ранжування доведено необхідність збільшення уваги до цифрової конкурентоспроможності країн ЄС. У праці (K. Obelovska, A. Abziatov, A. Doroshenko, I. Dronyuk, O. Liskevych, R. Liskevych) [7] фокусуються на аналізі стану цифрової інфраструктури та рівня навичок населення в країнах ЄС на основі показників індексу DESI. Науковці D. Kiseľáková, B. Šofranková, E. Širá, R. Fedorčíková у праці [8], проводячи оцінювання рівнів розвитку ЦЕ в державах-членах

ЄС, наголошують на відмінностях між ними у рівні цифрових навичок. Науковці E. Roszko-Wójtowicz, A. Pleśniarska, M. M. Grzelak у праці [9] досліджують, поміж іншого, вплив людського капіталу як детермінанти розвитку ЦЕ ЄС. Важливо врахувати європейські підходи до правового регулювання ІКТ крізь призму концепції цифрового гуманізму (M. Müller [10], M. C. Kettemann [10] та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на зростаючу увагу, використання ІКТ населенням як основи розвитку ЦЕ ЄС досліджено фрагментарно. Це стосується як аналізу статистичних показників, виокремлення тенденцій їх динаміки, так і осмислення проблематики й аспектів розширення використання ІКТ у контексті стратегії ЄС, а також цифрового розриву між країнами-членами.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є визначення тенденцій розширення використання ІКТ населенням як основи та прояву розвитку ЦЕ ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрова трансформація передбачає поширення та проникнення ІКТ у всю економічну структуру, що супроводжується перетворенням суспільства, його культури, інститутів, економічних, адміністративних та інших систем. Використання ІКТ населенням (фізичними особами, домогосподарствами) є однією з основ, так само як і проявом розвитку ЦЕ. Це передбачає пошук балансу між технологічними, соціальними, культурними, правовими аспектами, урахування інтересів громадян, держав і бізнесу, враховуючи потреби різних соціальних груп тощо, що відбувається еволюційно. У контексті Європейського зеленого курсу пріоритетна увага в ЄС приділяється поєднанню зеленого і цифрового переходу, що важливо і з точки зору використання ІКТ населенням (зміна організації процесів, управління відходами тощо). З іншого боку, виникають нові вимоги щодо переробки комп'ютерної техніки та використання електричної енергії. Окрім Зеленого курсу, використання ІКТ населенням тісно пов'язане із забезпеченням соціальних прав, що визначено у Європейській декларації про цифрові права та принципи, яка формує людиноцентричне бачення ЦЕ (солідарність, інклюзія; забезпечення свободи, участі у цифровому публічному просторі; підвищення захищеності тощо). Доступ до цифрового середовища і послуг є передумовою нормального життя громадян. При цьому використання ІКТ

значно впливає на просторовий розвиток ЦЕ, що важливо в ЄС, де існує значний цифровий розрив між країнами. Тільки при наявності цифрових навичок населення формує запит на цифрову трансформацію. Це має значення для розвитку ЦЕ регіонів, міст і сільської місцевості; забезпечення соціально-економічної модернізації на відповідних рівнях. Використання ІКТ населенням дозволяє створити попит на послуги електронного бізнесу, реалізувати переваги електронного урядування, можливості цифрової освіти та медицини. Забезпечення участі громадян у ЦЕ дозволяє досягти згуртованості, зменшити соціальну нерівність і територіальні диспропорції [11; 12; 13]. Використання ІКТ населенням залежить від великої кількості різних факторів, особливо від рівня цифрових навичок і цифрової інфраструктури. ЄС створює умови для розширення використання населенням ІКТ, підтримує удосконалення в інфраструктурі, підвищення рівня цифрових навичок населення, стимулює розвиток електронного урядування і цифровізації соціальної сфери. На це спрямовані останні законодавчі акти ЄС у цифровій сфері (цифрова ідентифікація; доступ до даних, послуг і цифрового контенту; усунення дискримінації; захист прав і персональних даних тощо). Практично всі заходи політики Цифрового десятиліття спрямовані на підвищення рівня використання населенням ІКТ, наприклад: створення Цифрової академії навичок, Європейського цифрового гаманця, надання ваучерів на навчання, забезпечення безкоштовного доступу до Wi-Fi у громадських місцях тощо. Індекс ЦЕ та суспільства (DESI) є зведеним показником, який узагальнює різні параметри щодо цифровізації в ЄС по країнах-членах, охоплюючи п'ять галузей: зв'язок, людський капітал, використання Інтернету, інтеграція цифрових технологій та державні послуги. Це відображує багатоаспектний підхід ЄС до розвитку ЦЕ з акцентом на використання ІКТ населенням і усунення цифрового розриву між країнами-членами, зокрема у рівні цифрових навичок населення. Тобто підхід ЄС включає забезпечення цифрової конвергенції, враховуючи її соціально-економічний аспект. Основними складовими підходу ЄС щодо розширення використання ІКТ населенням є: формування регуляторних умов; доступ і обмін даними; цифровізація публічних послуг; електронне урядування; цифрова ідентифікація, створення гаманця; цифрова трансформація бізнесу і комерції; підтримка цифрових іннова-

цій; розвиток передових технологій, Інтернету речей і штучного інтелекту; інтеграція галузевих цифрових систем; створення цифрових платформ; поширення мобільних технологій [11; 12; 13].

Аналізуючи параметри використання ІКТ населенням в ЄС, потрібно відзначити збільшення частки мобільних пристроїв для доступу до Інтернету (2025 р., % фізичних осіб), зокрема: настільний комп'ютер – 30,63%, ноутбук – 55,77%, планшет – 31,40%, мобільний телефон або смартфон – 89,85%. Звичайно, є певні відмінності по країнах: 1) мінімум: мобільний телефон або смартфон – 84,49%; 2) максимум: мобільний телефон або смартфон – 98,32% [14]. У ЄС збільшується систематичність і регулярність використання Інтернету населенням (табл. 1). Це охоплює різні причини використання мережі, у тому числі для роботи, придбання товарів, отримання різних послуг, використання соціальних мереж, участі у політичних процесах тощо. Підвищення рівня використання Інтернету населенням є фундаментом для здійснення цифрової трансформації, що забезпечує демократизацію і масовість цифрових можливостей. Це обумовлено такими основними причинами, які створюють умови для розвитку ЦЕ: розбудова цифрового ринку; забезпечення попиту на цифрові послуги і контент; створення ефекту мережі; розвиток цифрових навичок населення; подолання цифрового розриву різних учасників ЦЕ; стимулювання організаційних і комунікаційних інновацій, пов'язаних з ІКТ. Перетворення Інтернету на основу для економічних взаємодій робить необхідним відстежувати обмеження і проблеми його невикористання. Незважаючи на позитивні зміни, розширення доступу населення до Інтернету залишається досить різним у країнах-членах, зокрема «старих» і «нових». За останні 10 років мінімальний рівень доступу домогосподарств до Інтернету по країнах ЄС зріс із 63,54% домогосподарств до 87,97%; максимум – відповідно з 97,04% до 99,28% [14].

На фоні цього зростають показники участі населення в електронній комерції (табл. 2). Спостерігається тенденція підвищення частки фізичних осіб, які здійснювали Інтернет-покупки за останні 3 місяці, по всім країнам ЄС; відмінності зберігаються (%): 1) мінімум: 2021 р. – 19,58; 2023 р. – 26,94; 2025 р. – 34,75; 2) максимум: 2021 р. – 83,26; 2023 р. – 84,2; 2025 р. – 87,47. По ЄС 95% дорослого населення протягом 12 місяців використовували

Таблиця 1

Показники оцінювання рівня використання Інтернету населенням на рівні ЄС

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Рівень доступу населення до Інтернету, % домогосподарств	91,30	92,30	92,44	93,09	94,19	94,75
Використання Інтернету фізичними особами, % осіб						
За останні три місяці	87,62	89,00	89,94	91,43	92,83	93,79
Користувались будь-коли	91,00	92,08	92,78	93,86	94,94	95,54
Ніколи	8,81	7,70	7,00	5,97	4,89	4,37
Регулярність використання Інтернету, % осіб						
Один раз на тиждень (включно з щоденним)	85,84	87,18	88,55	90,27	91,67	92,73
Щодня	79,69	80,41	83,93	85,87	88,30	89,54
Причини використання Інтернету індивідами, % осіб						
Надсилання/отримання електронної пошти	74,84	75,95	76,93	78,70	80,42	81,60
Пошук інформації про товари та послуги	70,03	66,14	69,55	64,44	75,18	71,81
Купівля товарів/ послуг (12 місяців)	64,74	67,11	67,95	69,60	71,76	73,56
Продаж товарів або послуг	19,48	17,92	18,44	19,88	22,69	23,86
Інтернет-банкінг	57,69	58,31	59,63	63,87	67,24	69,66
Пошук інформації щодо питань здоров'я	56,24	55,27	51,93	56,26	58,15	60,28
Пошук роботи або надсилання заявки на працевлаштування*	16,08	15,83	15,63	13,42	14,68	16,81
Проходження онлайн-курсів	13,17	18,60	16,43	15,37	16,63	16,21
Участь у соціальних мережах	57,26	56,84	58,11	59,31	64,82	67,26
Участь в консультаціях або голосуваннях	9,54	8,46	8,41	8,45	10,05	10,26

* відповідно 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025.

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Таблиця 2

Частка фізичних осіб, які здійснювали Інтернет-покупки, % фізичних осіб

	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
За останні три місяці	53,76	56,94	56,02	58,06	60,20	62,35
Більше трьох місяців тому	–	33,22	17,72	17,51	17,41	16,85
Від 3 до 12 місяців тому	10,98	10,18	11,93	11,54	11,56	11,21
За 12 місяців	64,74	67,11	67,95	69,60	71,76	73,56
Більше року тому	5,34	5,03	5,79	5,97	5,85	5,64
Ніколи	18,96	18,01	17,26	16,72	16,03	15,25

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Інтернет, 78% – для замовлення і купівлі товарів (послуг), спектр яких розширюється [14]. На рівні ЄС відстежуються основні бар'єри розвитку електронної комерції, що є основою для розробки заходів цифрової політики.

Аналіз офіційних даних доводить зростання Інтернет-покупок у національних продавців та продавців з інших країн ЄС. В середньому по ЄС частка покупців, які здійснюють покупки у національних продавців, склала:

2020 р. – 46,81%, 2023 р. – 48,17%; у продавців з інших країн ЄС: 2020 р. – 16,51%, 2023 р. – 19,07%; у продавців з третіх країн: 2020 р. – 11,69%, 2023 р. – 11,64% [14]. Електронна комерція консолідує внутрішній ринок ЄС. Частка Інтернет-покупок у національних продавців найбільшою є у таких країнах, як: Нідерланди, Швеція, Данія. Частка Інтернет-покупок з інших країн ЄС найбільшою є у таких країнах, як: Люксембург, Ірландія,

Австрія. Частка Інтернет-покупок з третіх країн найбільшою є у Мальти, Ірландії, Кіпру. Важливою проблемою внутрішньої Інтернет-торгівлі є цифровий розрив.

Серед тенденцій розширення використання ІКТ населенням в ЄС потрібно відзначити: 1) збільшення масштабів економіки спільного використання (онлайн-покупки від приватних осіб фізичних товарів, побутових і транспортних послуг, оренда житла); 2) підвищення рівня переробки ІКТ-пристроїв та скорочення витрат електроенергії, що є частиною «зеленого» переходу.

Розширення використання ІКТ населенням як основа розвитку ЦЕ в ЄС значною мірою пов'язане з електронним урядуванням і можливостями у публічному секторі. ЄС прагне цифровізувати надання 100% ключових послуг, для чого громадяни повинні мати відповідну електронну ідентифікацію, доступ до даних і цифровий підпис. Це пов'язує використання ІКТ із розумінням трансформації публічного сектору. Електронне урядування переплетене з розвитком ЦЕ, створюючи каркас для економічних процесів у частині правової інфраструктури, ідентифікації, підписів, біометрії, обміну і захисту даних та ін. Без цих елементів неможливі економічні угоди і платежі. Політика ЄС спрямована на розбудову електронного урядування у наданні базових послуг громадянам, бізнесу та державним органам онлайн. Перелік цих послуг стало розширюється. Окрім цифровізації, це свідчить про зміну взаємодії влади з населенням і бізнесом, оптимізацію процедур, що модернізує організацію суспільного життя [11].

У ЄС поширюється модель «держава як сервіс» і виникають нові особливості: багаторівневе електронне урядування; системна реалізація принципу «Лише раз»; забезпечення взаємодії і передачі даних між органами влади на транскордонному рівні; використання Єдиного цифрового шлюзу; забезпечення ідентифікації та довірчих послуг через єдину стандартизацію і гаманець цифрової ідентифікації; підвищення рівня вимог безпеки у цифровому середовищі щодо захисту персональних даних; диверсифікація послуг, що надаються населенню онлайн; забезпечення населення зручним набором інструментів для мінімізації зусиль; досягнення інклюзивності за рахунок розширення переліку послуг і рівного доступу до них; поява екстерналій близькості (обмін знаннями, зниження транзакційних витрат, ризику кібербез-

пеки тощо). ЄС забезпечує синергію між органами влади різних рівнів, модернізацію всього апарату влади і підвищення ефективності обслуговування населення. Реалізація технічного аспекту взаємодії у цифровій сфері досягається на основі Європейської рамки інтероперабельності (EIF), розвитку цифрової інфраструктури, розбудови просторів даних [11; 12; 13].

Європейська стратегія даних забезпечує нові умови доступу до даних, їх захисту, сприяючи використанню переваг цифровізації. При цьому кожна країна-член адаптує європейські стандарти, створюючи цифрові екосистеми електронного урядування. У Цифровому пакеті спрощення цифрових правил на 2025–2029 рр. Єврокомісія (Цифровий Омнібус, Стратегія «Союзу даних») прагне забезпечити такі переваги: контроль доступу до пристроїв; простіша навігація; покращення забезпечення прав споживачів; чіткіші заходи захисту персональних даних тощо [12]. Статистика свідчить про зростання активності фізичних осіб у сфері електронного урядування (табл. 3).

ЄС підтримує цифрову трансформацію публічного сектору та розвиток електронного урядування, що охоплює формування правових умов, стандартів, правил; удосконалення цифрової інфраструктури; підвищення рівня цифрових навичок населення; фінансову підтримку цифрових проєктів. Європейські хаби цифрових інновацій (EDIH) сприяють організаціям публічного сектору у цифрових трансформаціях. На рівні ЄС вирішуються технологічні та інституціональні проблеми функціонування систем електронного урядування. Відстежуються причини, через які громадяни не використовують веб-сайти державних органів та свої електронні посвідчення, що вирішуються шляхом удосконалення відповідних систем [12; 13].

Постійно удосконалюються процедури ідентифікації для онлайн-сервісів електронного урядування. Велику увагу у своїй політиці ЄС приділяє захисту персональних даних, підвищенню безпеки та конфіденційності; запроваджено правила використання файлів cookie щодо відстеження переміщень людей в Інтернеті. Все це свідчить про те, що ЄС формує екосистему електронного урядування, що охоплює всі країни-члени. В основі лежить створення всієї необхідної інфраструктури та базових систем. Заходи ЄС у цій сфері створюють нову якість взаємодії з громадянами на всіх рівнях.

Таблиця 3

Показники активності фізичних осіб у сфері електронного урядування на рівні ЄС за останні 12 місяців, % фізичних осіб

Напрями використання Інтернету	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Доступ до публічних баз даних або реєстрів	16,45	18,96	19,90	20,74
Доступ до персональної інформації	36,10	39,15	39,97	41,28
Взаємодія з органами державної влади	50,62	54,30	56,19	57,65
Запис на прийом або бронювання	36,69	37,44	34,92	38,14
Отримання офіційних повідомлень або документів	33,61	36,65	36,16	36,60
Запит офіційних документів або довідок	17,26	17,72	19,32	20,76
Запит на отримання пільг або виплат	15,75	17,48	17,64	18,07
Подання інших запитів, заяв або скарг	4,84	4,89	5,34	5,68
Використання веб-сайту або застосунку органів влади	67,58	69,28	70,01	71,87
Отримання інформації про послуги, пільги, виплати, закони, години роботи	38,59	41,61	44,05	44,21
Завантаження або друк офіційних форм	43,99	39,89	38,09	36,72

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Потрібно звернути увагу, що станом на 2025 р. рівень досягнення цілей «Цифрового компаса 2030» у електронному урядуванні по ЄС є наступним (цільовий індикатор – 100%): цифрові державні послуги для громадян – 82,3%; цифрові державні послуги для бізнесу – 86,2%; доступ до електронних медичних карток – 82,7%; електронна ідентифікація – 89%. У сфері цифрових навичок виконання цільових індикаторів по ЄС є наступним: базові цифрові навички – 70% населення (мета – 80%), ІКТ-спеціалісти – 52% від плану (мета – 20 млн осіб). ЄС посилює політику щодо допомоги країнам-членам, що відстають у досягненні поставлених цілей. Велика міра цього пов'язана з підвищенням рівня використання ІКТ населенням. Стратегічним завданням для ЄС залишається зменшення цифрового розриву, зокрема між «старими» і «новими» країнами-членами ЄС, який залишається значним (табл. 4) [13].

Зберігається розрив між країнами-членами у рівні цифрових навичок, що уповільнює цифрову конвергенцію. Це важливо, адже у контексті цифрової трансформації в межах ЄС на міжнародному рівні виникають нові соціальні ефекти, а саме: 1) цифрова соціалізація (індивід або населення засвоює цінності, норми, правила цифрового суспільства у межах Європи, з'являється нова соціальність, якості, спроможності тощо); 2) цифрова солідаризація (передбачає спільний розподіл відповідальності, ризиків, об'єднання ресурсів між громадянами ЄС для подолання спільних

викликів та забезпечення нормальних умов життя на наднаціональному рівні); 3) цифрова партисипація (розширення участі індивідів у прийнятті рішень, управлінні, спільній діяльності, суспільному житті).

Цифрова трансформація стає механізмом, який формує сучасне суспільство на просторі ЄС. Розширення використання населенням ІКТ і цифровізація у різних сферах сприяють поглибленню євроінтеграції, підтверджуючи розширення ролі ЄС, який робить акцент саме на соціальних аспектах. Цифрова інтеграція пояснюється європейською ідентичністю. Розуміння цього доповнює концепції євроінтеграції, а саме: неофункціоналізму (прояви «ефекту переливу» в результаті цифрової трансформації, поглиблення політичної, економічної і соціальної інтеграції); дирижизму (розширення ролі ЄС у цифровій сфері, посилення спільної соціально-економічної політики, удосконалення регуляторних систем на рівні ЄС); інституціоналізму (роль інституцій ЄС у цифровій сфері).

Висновки. Використання населенням ІКТ є однією з основ розвитку ЦЕ. Як показало дослідження, на цей процес впливає широкий спектр чинників, що формують комплексний підхід, реалізований у межах політики Цифрового десятиліття. Особлива увага приділяється цифровим навичкам. Проведений аналіз свідчить, що за останні роки ЄС досяг значних успіхів у розширенні використання ІКТ та підвищенні рівня цифрових навичок населення, що підтверджується офіційною

Таблиця 4

**Показники цифрового розриву за параметрами DESI
у сфері електронного урядування (2025 р.)**

	Користувачі електронного уряду, % інтернет-користувачів	Цифрові держпослуги для громадян, Індекс (0-100 балів)	Цифрові держпослуги для бізнесу, Індекс (0-100 балів)	Попередньо заповнені форми, Індекс (0-100 балів)	Прозорість надання послуг, дизайну та персональних даних, Індекс (0-100 балів)	Підтримка користувачів, Індекс (0-100 балів)	Адаптивність для мобільних пристроїв, Індекс (0-100 балів)	Доступ до електронних медичних записів, % населення
ЄС	74,71	82,32	86,23	70,98	69,46	88,75	96,13	82,70
«Старі» країни-члени								
Мінімум	61,3	71,19	76,9	38,02	48,77	70,63	81,46	24,52
Медіана	86,82	84,03	87,60	78,65	69,28	90,61	98,98	84,47
Максимум	98,5	97,66	100	97,3	92,14	100	100	100
«Нові» країни-члени								
Мінімум	26,91	62,75	55,11	24,38	31,57	71,69	85,48	72,03
Медіана	80,56	77,68	86,01	63,36	71,36	87,30	95,38	86,55
Максимум	94,38	99,7	100	96,49	100	100	100	100

Джерело: сформовано та розраховано автором на основі даних DESI [13]

статистикою. Позитивну динаміку демонструють показники користування Інтернетом, участі громадян в електронній комерції та використання цифровізації у публічному секторі. Відбувається наближення до індикаторів «Цифрового компасу». Водночас у цифро-

візації публічного сектору зберігається значний розрив між «старими» та «новими» країнами-членами ЄС. Використання ІКТ створює ефекти цифрової соціалізації, солідарізації та партисипації населення в ЄС, що буде досліджено у перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Digital Development of the European Union : An Interdisciplinary Perspective / editors: D. R. Troitiño, T. Kerikmäe, O. Hamulák. Cham : Springer Nature, 2023. XVII, 269 p.
- Revenko D., Romanenkov Y., Polozova T., Lebedchenko V., Molchanova K. The Impact of Digitalization on the Economic Growth of the European Union: An Empirical Study. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Vol. 3, № 13 (129). P. 46–56. URL: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.304256> (дата звернення: 07.02.2026).
- Magoutas A. I., Chaideftou M., Skandali D., Chountalas P. T. Digital Progression and Economic Growth: Analyzing the Impact of ICT Advancements on the GDP of European Union Countries. *Economies*. 2024. Vol. 12, № 3, 63. URL: <https://doi.org/10.3390/economies12030063> (дата звернення: 08.02.2026).
- Dubyna M., Kholiavko N., Zhavoronok A., Safonov Yu., Krylov D., Tochylina Yu. The ICT Sector in Economic Development of the Countries of Eastern Europe: a Comparative Analysis. *WSEAS Transactions on Business and Economics*. 2022. Vol. 19. P. 169–185. URL: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19.18> (дата звернення: 05.02.2026).
- Vărzaru A. A. The Digital Economy and Sustainable Development Goals: A Predictive Analysis of the Interconnection Between Digitalization and Sustainability in EU Countries. *Systems*. 2025. Vol. 13, № 6. Art. 398. URL: <https://doi.org/10.3390/systems13060398> (дата звернення: 08.02.2026).

6. Stankovic J. J., Marjanovic I., Drezgic S., Popovic Z. The Digital Competitiveness of European Countries: A Multiple-Criteria Approach. *Journal of Competitiveness*. 2021. Vol. 13, № 2. P. 117–134. URL: <https://doi.org/10.7441/joc.2021.02.07> (дата звернення: 05.02.2026).
7. Obelovska K., Abziatov A., Doroshenko A., Dronyuk I., Liskevych O., Liskevych R. Analysis of Digital Skills and Infrastructure in EU Countries Based on DESI 2024 Data. *Future Internet*. 2025. Vol. 17, № 6, p.1-20. URL: <https://doi.org/10.3390/fi17060228> (дата звернення: 08.02.2026).
8. Kiseláková D., Šofranková B., Širá E., Fedorčíková R. Assessment of the digital economy's level among the EU countries – an empirical study. *Polish Journal of Management Studies*. 2022. Vol. 26, № 1. P. 107–124. URL: <https://doi.org/10.17512/pjms.2022.26.1.07> (дата звернення: 05.02.2026).
9. Roszko-Wójtowicz E., Pleśniarska A., Grzelak M. M. Determinants of Digital Economy Development in the EU Member States: The Role of Technological Infrastructure, Human Capital, and Innovation (2017-2022). *Ekonomia i Prawo. Economics and Law*. 2024. Vol. 23, № 4. P. 611–635. URL: <https://doi.org/10.12775/EiP.2024.31> (дата звернення: 08.02.2026).
10. Müller M., Kettemann M. C. European Approaches to the Regulation of Digital Technologies. Introduction to Digital Humanism / ed. H. Werthner et al. Cham : Springer, 2024. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-45304-5_39 (дата звернення: 05.02.2026).
11. EU Digital Strategy. European Union, 2025. URL: <https://eufordigital.eu/discover-eu/eu-digital-strategy> (дата звернення: 03.02.2026).
12. European Commission : official website. 2026. URL: <https://ec.europa.eu/> (дата звернення: 11.02.2026).
13. Shaping Europe's digital future. European Commission, 2026. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en> (дата звернення: 03.02.2026).
14. Digital economy and society database. Eurostat, 2026. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/database> (дата звернення: 18.02.2026).

REFERENCES:

1. Troitiño, D. R., Kerikmäe, T., & Hamulák, O. (Eds.). (2023). Digital development of the European Union: An interdisciplinary perspective. Springer Nature. 269 p.
2. Revenko, D., Romanenkov, Y., Polozova, T., Lebedchenko, V., & Molchanova, K. (2024). The impact of digitalization on the economic growth of the European Union: An empirical study. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 3(13 (129)), pp. 46–56. Available at: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.304256> (accessed February 07, 2026).
3. Magoutas, A. I., Chaideftou, M., Skandali, D., & Chountalas, P. T. (2024). Digital progression and economic growth: Analyzing the impact of ICT advancements on the GDP of European union countries. *Economies*, 12(3), 63. Available at: <https://doi.org/10.3390/economies12030063> (accessed February 08, 2026).
4. Dubyna M., Kholiavko N., Zhavoronok A., Safonov Yu., Krylov D., Tochylina Yu. (2022). The ICT sector in economic development of the countries of Eastern Europe: A comparative analysis. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 19, pp. 169–185. Available at: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19.18> (accessed February 05, 2026).
5. Värzaru, A. A. (2025). The digital economy and sustainable development goals: A predictive analysis of the interconnection between digitalization and sustainability in EU countries. *Systems*, 13(6), Article 398. Available at: <https://doi.org/10.3390/systems13060398> (accessed February 08, 2026).
6. Stankovic, J. J., Marjanovic, I., Drezgic, S., & Popovic, Z. (2021). The digital competitiveness of European countries: A multiple-criteria approach. *Journal of Competitiveness*, 13(2), pp. 117–134. Available at: <https://doi.org/10.7441/joc.2021.02.07> (accessed February 05, 2026).
7. Obelovska, K., Abziatov, A., Doroshenko, A., Dronyuk, I., Liskevych, O., & Liskevych, R. (2025). Analysis of digital skills and infrastructure in EU countries based on DESI 2024 data. *Future Internet*, 17(6), Article 228, pp.1-20. Available at: <https://doi.org/10.3390/fi17060228> (accessed February 08, 2026).
8. Kiseláková, D., Šofranková, B., Širá, E., & Fedorčíková, R. (2022). Assessment of the digital economy's level among the EU countries – An empirical study. *Polish Journal of Management Studies*, 26(1), pp. 107–124. Available at: <https://doi.org/10.17512/pjms.2022.26.1.07> (accessed February 05, 2026).
9. Roszko-Wójtowicz, E., Pleśniarska, A., & Grzelak, M. M. (2024). Determinants of digital economy development in the EU member states: The role of technological infrastructure, human capital, and innovation (2017-2022). *Ekonomia i Prawo. Economics and Law*, 23(4), pp. 611–635. Available at: <https://doi.org/10.12775/EiP.2024.31> (accessed February 08, 2026).

10. Müller, M., & Kettemann, M. C. (2024). European approaches to the regulation of digital technologies. In H. Werthner et al. (Eds.), *Introduction to digital humanism*. Springer. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-031-45304-5_39 (accessed February 05, 2026).
11. EU Digital Strategy. European Union (2025). Available at: <https://eufordigital.eu/discover-eu/eu-digital-strategy> (accessed February 03, 2026).
12. European Commission : official website (2026). Available at: <https://ec.europa.eu/> (accessed February 11, 2026).
13. Shaping Europe's digital future. European Commission (2026). Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en> (accessed February 03, 2026).
14. Digital economy and society database. Eurostat (2026). Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/database> (accessed February 18, 2026).

Дата надходження статті: 17.04.2026

Дата прийняття статті: 05.05.2026

Дата публікації статті: 15.05.2026